

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci sl. Lucie Kolářové České ženy v poválečné době: Reflexe ženského osudu. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2006, 96 s. –

Cílem dobře strukturované bakalářské práce sl. Lucie Kolářové byla analýza vzpomínek na žité dějiny u patnácti žen, které své dětství, případně mládí prožily za první, druhé republiky a za protektorátu. Do poválečného období, které autorku zajímalo nejvíce, spadala nejhektičtější část jejich života. Šlo o věkově poměrně rozevřený vzorek, studentka navíc slíbila zohlednění dopadu sociálního a lokálního původu žen na způsob jejich vzpomínání (lituji, že nebyl tematizován politický profil výchozí rodiny). Shromážděné vzpomínky se autorka posléze s větším či menším zdarem pokusila srovnat s výpovědí historiografie a etnologie o daných obdobích a některých klíčových fenoménech, které se staly základním kamenem subjektivního ohlednutí se za minulost (prvorepubliková sociálně strukturovaná rodina).

Vlastnímu rozboru předcházelo časově nesmírně náročné sbírání materiálu metodou narativního rozhovoru a strukturovaného rozhovoru s otevřenými otázkami a jeho prepis (jeho elektronická podoba je součástí práce). (Aplikace komparativní metody mohla být ovšem šířeji vysvětlena.) Kvalita sebraného materiálu je vysoká, a tak je možné konstatovat, že studentka překlenula počáteční nedůvěru informátorek a získala jen málo stylizované výpovědi o ženské reflexi exponovaných historických období. Již samotná suma shromážděného materiálu, z něhož byla pro účely této bakalářské práce použita pouze část, má tedy svou velkou hodnotu. Při jeho vyhodnocování se skutečně ukázalo, že vzpomínka je zcela něco jiného než pohled „chladně“ historiografie, že ji ovlivňuje celá řada faktorů. Zde se autorce nabízí také možnost do budoucna – pročíst teoretickou literaturu k tématu historického povědomí a teoreticky propracovat fenomén ženské vzpomínky. Zjistit, na co se vzpomíná, jak se na to vzpomíná a proč se na to vzpomíná na teoretické úrovni. Např. absence vzpomínek na společenskopolitické poměry první republiky na úkor vlastní rodiny je mimořádně zajímavá, stejně tak jako „politizace“ vzpomínek za protektorátu. Velkou výzvou je i téma překrývání historického a žitého času.

Do budoucna bych však mladé autorce poradila, aby při vlastním psaní hledala spíše modelové situace, vlastní rozbor se nemusí opírat o citáty všech informátorek. Dále bych více propojila reflexi dětství a mládí s dalšími obdobími, právě tak jako reflexi osudu za druhé světové války a poválečného přijímání nového režimu. Jde o to zajistit ještě plynulejší četbu jinak velmi zajímavého textu, v němž se studentka bezesporu dobrala správných závěrů. Stálo by rovněž za to více analyzovat jednotlivé citáty. Opakuji, že nejde o to, korigovat závěry, ale pouze o to ještě „šikovněji“ text napsat. Kritiku bych vyslovila pouze k závěru, který zabírá jen část analyzovaného období a důsledně jeho prožitek nesrovnává s pohledem profesionála – historika. Na druhé straně však přesvědčivě láme určité tradované představy o poválečné době a tzv. komunismu – např. mýtus plné zaměstnanosti žen.

Přes mnohé chybičky na kráse bych tuto poctivou a mimořádně pracnou práci hodnotila na rozhraní velmi dobré a výborné.

V Praze 17. října 2006

PhDr. Blanka Soukupová, CSc.